

COSMOSUL ÎN VIZIUNEA LUI MIHAI EMINESCU

Constanța DIAMANDI*

Planetariul din Constanța este o secție a Complexului Muzeal de Științe ale Naturii Constanța, pusă în serviciul instructiv educativ iar noi ne definim ca prestatori ai acestui serviciu.

Serviciile pe care planetariul le oferă publicului școlar sunt multiple. Ele dezvoltă la elevi spiritul de observație, imaginația, gândirea și vocabularul, contribuind la buna însușire a cunoștințelor predate la clasă.

Planetariul are un rol specific în sistemul învățământului și culturii, prin faptul că aduce ceva nou și original în educația astronomică a elevilor.

Avantajele pe care le oferă acest aparat (proiector) la realizarea programelor de planetariu sunt multiple.

Conștientizarea importanței planetariului și observatorului astronomic în activitatea de informare și educare a cadrelor didactice de a recurge la serviciile planetariului, legate de noțiunile astrogeografice, astrofizice, sunt deosebit de complexe sub raport fenomenologic și au un pronunțat caracter abstract.

Lucrarea de față prezintă modul de desfășurare a unui program complex pe tema “Cosmosul în viziunea lui Mihai Eminescu”.

Acest program s-a realizat începând cu anul 1982 prin organizarea unei Expoziții de carte intitulată: “Eminescu și Astronomia” cu concursul unui colecționar particular de la Iași pe nume Dumitru E. Grumăzescu, fiind și ghid totodată al acestei expoziții care s-a desfășurat în holul Observatorului Astronomic. Datorită succesului la public s-a realizat un program de planetariu pe această temă.

Pe baza imaginilor din cărți, s-a realizat un text și imagini redată pe un set de diapozitive, cu cerul artificial (durata 20 minute) de către d-nul Erhard Frayermayer un pasionat al observațiilor și fotografiei astronomice.

Textul programului a fost întocmit cu consultarea științifică a prof. Ioan Bădică

În raport de tehnologia Planetariului s-a realizat comentariul de către d-nul Mihai Enescu și s-a trecut la înregistrarea comentariului final.

În 1986 se lucrează la un Montaj audio – vizual, “Cosmosul în viziunea lui Eminescu” spectacol de planetariu înregistrat (actualizat) și o expoziție de carte.

Importanța acestui program se înscrie în cadrul manifestărilor culturale organizate cu prilejul zilei de naștere a marelui nostru poet Mihai Eminescu.

În lucrarea de față fiind vorba de o aniversare, cu totul deosebită, am crezut potrivit să reiau această temă.

Poate mă întrebați de ce? Firește că astronomia are legătură cu diverse obiecte de învățământ respectiv : literatura, fizica, matematica, geografia etc.

Abordarea acestei teme a constat în organizarea și desfășurarea activității didactice pe data de 22 ianuarie 2012 la Planetariu.

Am colaborat cu cadrele didactice, respectiv doamnele profesoare de la Liceul Teoretic Traian.

La activitate au participat un număr de aproximativ 50 de elevi din clasele IX, X, XI de la Liceul Teoretic “Traian”, cât și elevi de clasele a VI-a.

La sala de conferințe “Marcel Stanciu” a avut loc deschiderea acestei manifestări sub aspect eminescian, de către Constanța Diamandi în calitate de muzeograf, cât și d-na Maria Pavel prof. (Limba Română), d-na Alexandrina Avram (fizică).

* Muzeograf la Observatorul Astronomic și Planetariu din cadrul Complexului Muzeal de Științele Naturii Constanța.

Elevii au prezentat referate, desene, prezentări în power – point, în care au fost redat problemele de astronomie reflectate în versurile marelui poet.

Au fost abordate sub aspect astronomic, cele mai cunoscute poezii eminesciene, s-a evidențiat acele descoperiri și teorii astronomice, care au legătură cu poeziile lui Eminescu despre :

- originea și evoluția stelelor;
- distanțele astronomice;
- teorii cosmogonice;
- mișcarea astrelor;
- sisteme astrale;
- relația om- univers.

Eminescu a avut o solidă cultură astronomică. A fost o minune a naturii trecătoare; un meteor căzut din cer, care a revărsat o nouă lumină asupra astronomiei.

Apoi s-au interpretat cântece pe versurile lui Mihai Eminescu de un grup vocal al claselor a VI de la Liceul Teoretic “Traian”.

Colega mea Veronica Antone, muzeograf la Microrezervație a intervenit pe parcursul activității cu întrebări referitoare la:

- conștientizarea și enumerarea formelor de relief, întâlnite în “poezia eminesciană”
- căror viețuitoare putem atribui însușiri și trăiri descrise în aceste poezii eminesciene.

Activitatea a continuat în holul planetariului prin prezentarea expoziției de carte, unde au fost adăugate și desenele pe care acești copii talentați le-au făcut, la care și-a adus contribuția și dna Elena Chicheanu.

Sub cupola Planetariului, toți cei prezenți au asistat la programul înregistrat, realizat cu montaj audio-vizual cu text și fond muzical.

Apoi profesorii, cât și elevii au vizitat Observatorul Astronomic și aparatura din dotare, avându-l ghid pe Alexandru Enciu, un astronom amator, care face parte din cercul de astronomie, și este un benevol colaborator al Planetariului și al Observatorului Astronomic, care participă la programele observaționale și nu lipsește de la nici o activitate desfășurată aici.

Activitatea s-a încheiat cu discuțiile de rigoare și înmânarea diplomelor. Pe tot parcursul activității, am avut onoarea de a-l avea printre noi și pe veteranul Planetariului, Constanțean, care de fiecare dată, dă curs invitației noastre, participă cu entuziasm și trăiește aceleași emoții ca și altă dată.

Concluzii

1. Această vizită la planetariu, are o valoare informativă și educativă unde elevii au intrat în contact cu acest sistem modern care asigură succesiunea cunoștințelor de literatură, matematică, fizică și astronomie.

2. Lecția didactică la Planetariu este această formă concretă de promovare a unui astfel de eveniment. Desfășurată într-un mod atractiv și plăcut de elevi, prin dragostea de natură, aștri, și universul în care trăim.

3. Le-a oferit posibilități multiple de completare și aprofundare a cunoștințelor predate în clasă.

4. Programul a fost apreciat de toți participanții și s-a stabilit de comun acord că acesta să fie organizat în fiecare an cu prilejul acestei zile.

5. Elevul Enciu Alexandru a propus ca cei care doresc și sunt pasionați de astronomie să se înscrie în cercul de astrofizică, din care mai fac parte (Alexandru Pîntea de la Șc. Gen. Nr. 30, Georgeta Neagu, Paul Bărbuță de la de la Liceul Decebal, Sabina Motoc de la Liceul Traian) în ideea ca pe viitor să poată participa și la alte programe observaționale desfășurate la planetariu.

Scopul final este acela de concretizare a cunoștințelor predate, de sistematizare și fixare a lor. În cadrul acestor activități pe primul plan se pune lărgirea orizontului elevilor, preocuparea pentru recreere și destindere.

Reușita vizitei didactice la planetariu și mai cu seamă efectul său a fost datorită antrenării elevilor în toate fazele acestei activități.

Activitățile pe care le desfășurăm cu elevii și expunerile în cadrul manifestărilor muzeale dar și desene care dau expresivitate temei, au o influență stimulatorie asupra motivației de a se crea continuu, ducând la formarea culturii literaturii astronomice a elevilor.

În concluzie, pentru atragerea publicului școlar Planetariul din Constanța este chemat să lărgască și să diversifice gama serviciilor educative, printr-o mai strânsă colaborare, cu profesorii de fizică, geografie, literatură și alții.

Spectacolul din planetariu “Cosmosul în viziunea lui Mihai Eminescu” este rodul unui efort de pregătire specială a muzeografului, de colaborare cu tehnicianul foto, s-a lucrat în echipă și cu actorul care a comentat textul, banda sonoră este compusă din comentariu și un fond muzical adecvat ce cuprinde fragmente selecționate din operele unor muzicieni de prestigiu ca: *Bethoven, Verdi, Vivaldi, Enescu*.

Înregistrările s-au făcut în studiouri speciale de persoane cu dicție bună și calități actricești de la Universitatea populară din București, Radio Vacanța din Mamaia, Teatrul Național din Constanța.

Eu îmi doresc ca această ștafetă pe care am preluat-o de la colegii mei, să continue și în viitor și chiar să fie preluată și de alte Planetarii din țară.

Poza nr. 1. Deschiderea activității.

Poza nr. 2. “Expoziție de carte” : în holul Planetariului.